

Õiguskantsler

Teie 01.04.2016 nr

Meie 04.05.2016 nr 16-4/160528/1601945

Nutiseadme hoiule võtmine koolis

Lugupeetud avaldaja

Soovisite oma pöördumises õiguskantsleri hinnangut põhikooli kodukorra sättele, mis lubab koolil konfiskeerida nutiseadme terveks päevaks.

Seaduste järgi on lubatud nutiseade hoiule võtta, kui õpilane kasutab seda kooli kodukorra vastaselt ja annab vastava nõude peale seadme hoiule vabatahtlikult. Nutiseadme äravõtmiseks füüsilise jõu kasutamise õigust seadused kooli töötajatele ei anna.

Õiguslik alus nutiseadme hoiule võtmiseks tuleneb [põhikooli- ja gümnaasiumiseadusest](#). PGS § 58 lõikes 3 on loetletud mõjutusmeetmed, mida kool võib kasutada juhul, kui õpilane rikub kooli kodukorda. Nimetatud lõike punkti 6 järgi on koolil õigus võtta hoiule esemed (sh nutiseadmed), mida õpilane kasutab viisil, mis ei ole kooskõlas kooli kodukorraga. Sama paragrahvi lõike 5 kohaselt hoiustatakse ja tagastatakse nutiseadmed jm esemed kooli kodukorra järgi.

Koolidele antud õigus nutiseade või muu asi ajutiselt hoiule võtta on Põhiseadusega kooskõlas. Kooli kodukorrast kinnipidamise tagamine on kaalukas eesmärk, nutiseadme ajutiselt hoiule võtmisest paremat ja samas õpilase õigusi vähem piiravat meetet ei ole.

Õigus omandada haridust on inimese põhiõigus ja põhikooli õpilastele ka põhiseadusest tulenev kohustus. Kool ei saa lubada, et õppetöö pole klassis võimalik, kuna mõni õpilane segab nutiseadme kasutamisega tundi, st ei õpi ise ega lase ka teistel õppida. Lisaks muule võib nutitelefoni kaasõpilastest või õpetajatest salvestiste tegemine ja nõusolekuta avaldamine rikkuda nende põhiseaduslikke õigusi.

Oluline on silmas pidada, et PGS-i alusel saab kool asja hoiule võtta vaid nii, et õpilane ise loovutab asja ajutiselt koolile. Koolile pole antud õigust kohaldada füüsilist jõudu.

[Korralduse](#) § 74 lõikes 1 ette nähtud vahetu sunni kasutamise õigus on politseiametnikul vm korralduseorganil, kellele see õigus on seadusega antud ja kes on saanud vajaliku väljaõppe.

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

Kooli töötajad tohivad sarnaselt kõigi teiste inimestega kasutada jõudu üksnes karistus- või tsiviilõiguslikus hädakaitse- või hädaseisundis või kurjategija kinnipidamiseks. Sellist olukorda nutiseadme hoiule võtmisel PGS-i alusel üldjuhul olla ei saa.

Eelnev tähendab, et olukorrad, kus õpilane ise nutiseadet õpetaja nõudmisel hoiule ei anna, tuleb lahendada pedagoogiliste meetmetega, kasutades nt PGS §-s 58 sätestatud mõjutusmeetmeid (õppetunnist eemaldamine koos kohustusega viibida määratud kohas ja saavutada tunni lõpuks nõutavad õpitulemused, käitumise arutamine vanemate ja/või kooli juhtkonnaga jne).

Loodan, et selgitustest on abi.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise

Aigi Kivioja 6938428; Aigi.Kivioja@oiguskantsler.ee